

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

ГБОУ "СОШ № 3 с.п.Экажево"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО начальных
классов

Костоева М.М
Протокол № 1
от 11. 08. 2023 г

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по
УВР НОО

Гадиева П.И
Протокол № 1
от 12. 08. 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

А.А Джандарова .
Приказ № 131
от 14. 08. 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная литература»

для обучающихся 2 класса

с.п. Экажево 2023 уч.г.

2 классе дешар хъехара балха программа

Діакхетора каъхат.

Программа оттаяъй ФГОСа компоненташца ювзаяъ, гІалгІай мотт хъехара ГІалгІай республика дешара министерство хетаяъча хъокхама программага хъежжа 2 класса гІалгІай мотт хъехара долча дешара книжках. Книжка чулоацам оттабаъраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Мальсагов. Арахийцад книжка тоа а даъ кхозлагІа 2009 шера «Сердало» яхача издательство-205 оагІув.

Юхъьанцарча классашка дешара урокаш хъехаш болча хъехархошта хъалхашка доккхий а бехктохкаме а декхаращ латт: дешархой шаъра, нийса, кхетадеш, къоастадеш деша Іомабар; дешара книжкаш тІарча произведеней чулоацам бовзийтар а цар керттера уйла йовзийтар а.

2 класса дешара книжка чулоацам 10 разделах, дакъах латт:

Гуйра- 7 сахъат ;

Вай Даъй-мохк-4 сахъат ;

Берий вахар- 9 сахъат ;

Вай доттагІех-хъайбаех- 11 сахъат;

Іа - 6 сахъат;

Болх- йоккха гІозале - 4 сахъат;

Дувца вай ноаноех лаъца- 3 сахъат;

БІаъсти- 6 сахъат;

Халкъа кхоллам - 15 сахъат ;

Халкъа беламе дувцараш-1 сахъат.

Эрсий йоазонхой произведенеш юкъеяхъара маІан да гІалгІаи эрсии литература вІаши ювзаяра, метта кІоаргалонаш, хозал тахкар, шинна метта безам тІабахийтар, сага кхетаме мел лоархІаме да цу литература чулоацамо хъехар берашта дІахайтар.

Программа лерхІам ба:

- дешархой 1омабе шаъра, кхетам болаш, оаз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;

- дешара безам т1абахийтар, ч1оаг1бар, книжка дезадалийтар, из харжа а шоаш деша а хар;

-художественни х1ама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархоша шоашта хетар дувцар, хьагойтар, оазаца а дешашца а сурташ дехкар;

-доттаг1алах, дикалах, эзделах, бакъдарах кхетам шербар, г1алг1ай литература езаялийтар, цун чулоацамца дешархой дика оамалаш кхейр.

Дешара ларда сурт-сибат.

- Ладувг1а хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хаттарашта жоп дала хар, текста чулоацам арг1-арг1аг1а хургболаш д1анийсбе хар.

- Сабаре, дешдоакьошца дешарца шаъра, кхетаме дешара д1ат1авалар, нийса, б1арчча дешашца, ч1оаг1а деша хар. Т1ехь-т1ехьаг1а сихлуш деша хар.

Литература хара пропедевтика.

-Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоацалга а, текст сенах оал а хар. Текста чулоацам а кертера уйла а дешархочоа шийна хьаала хар.

- Текста чулоацам хьабувцар, дешалехьа сюжета чу хетаргахьа дувцаргдар е хургдар хьаала хар.

-Дешархошта хьехархочун новкъосталца ха деза текста юкьера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хьалеха.

Байта а проза а чулоацам в1аши биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болх.

-Йовхьамех дешар, хьхьокхар, багах а дешашца а сурт дилар, тоае езаца текстаца тайп-тайпара болх бе хар, шера ханашка хьежжа, 1алама хьал довзаш хила.

2 класса дешархочун ховш хила дезачун ларда эшамаш.

Дешар.

Уйла т1айохийташ, нийса, б1арчча дешашца дешара т1авалар. **1 ахшера** ч1оаг1ача оазаца ца йовза текст ешаш 40-50 дош а кхы а дукхаг1а а деша.

2 ахшера дешар кхетадеш, нийса, оаз а тоаеш, б1арчча дешашца, эша сихал а ч1оаг1ал а йолаш ца йовза текст ешар 55-60 дош, кхы а дукхаг1а дешар.

Дешархошта ха деза:

- дешачун тиллача ц1ера уйла е, цун чулоацамцара бувзамах, кертера уйла, цун къайлаг1а дола ма1ан малаг1а да, шоай ц1и тилла;

- произведене ц1ерага а сурташка а хъежжа дувцаргдар фуд хар;
- кертера дешаш хъалеха, хъехархочун хаттарашта жоп дала ха;
- жоп ч1оаг1деш чулоацам чура эша предложенеш хъалехар;
- шоаш текста доаг1а хаттараш оттаде;
- текст доакьошта екъа, шоаш цу доакьошта ц1и тилла;
- текста кертера уйла хъаала, из текста ц1ераца ювзае;
- произведенешка бувцача турпалхоех шоашта хетар дувцар, дийшачох шоашта хетар хъаалар, кортрбар;
- чулоацам нийса а дукха х1ама юкье ца дуташ а хъадувца;
- текста дешаш а предложенеш а юкьейоалаеш хоржаш деша;
- байташ а з1амига дакъилгаш а дагахъа 1омаде, эшача тайпара сиха, оаз тоаеш, ч1оаг1а, текстага хъежжа;
- тайп-тайпара литературни жанраш шоайла къоастае ха (дувцар, фаълг, байт, к1оанолг, шира дувцар, ховли-довзали, кица, дагардерг, илли, кх. д1. а).

Метапредметни

Регулятивни УУД

- Хъехархочунца дешара т1адуллар оттаде, урока лерх1амга хъежжа. Деша дешара лерх1амашка хъежжа.
- Массанеца цхъана урока план оттае ха, произведени чулоацам хъабувцара план оттае ха. Планага хъежжа беш бола болх тахкар, баъча балха корта бар, мах бар, иштта кхыча дешархой балха мах бар.
- З1амигача тоабаца е шинне цхъана болх беш, кердача темах ховр а, де ховр а хъакьоастадар. Урок йодаш беча балхах раъза хилар е ца хилар д1аяздар, лакхача говзала т1акхувш хилар хъахьокхар.
- Ше баъча балха раъза хилар е ца хилар дешархочо ший ло1амаг1а хъаалар, урока карах ца доалача х1ама теркам бар, из тоадара болх бе лерх1ам дагалацар.

Познавательни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хъехархочо хаттарашца новкъостал а деш. Деша къайла ма1ан ха, из тахка.

-Произведенеш шоайла йиста, в1ашкаоттае, юкъарадар а тарадоацар а хъаоалаш.

-Дийшачун дакъа диста мукъама е или дакъаца, е суртаца, е кицаца.

-Произведени турпалхочо дечун бахъан тахкар. Шийна хетачун, ше яхачун доаг1а масалаш доаладе, даържа дувзаденна къамаъл де.

- Г1алг1ай фаългаш кхоллара лерх1ам ха, цар лу пайда, цар лерх1ам ха.

- Поэзи а проза а шоайла къоастае ха, литературнии 1илман кхетам балара тексташи санна.

- Кхоллама навикаш хъахьокхар, тайп-тайпара произведенеш дагалувцаш, проектни т1адулларах кхоачашдеш.

-Дешашдар кхетаде, дийшар лоацца таблица чу а схема чу а д1аязде ха.

Коммуникативни УУД.

-Дувцара къамаъл оттаде, урока болх беш кадай хила, хаттараш тела. Диалог, тоабах болх беш дакъа лаца. Шийна бакъахъа хетар ч1оаг1деш, кхычарца къамаъл де хар.

- Темага хъежжа 5-6 предложенех дувзаденна къамаъл оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга ладувг1а ха, къовсама юкъе дакъа лаца.

-Произведени урпалхочо даьчун мах бе, эздешашца къамаъл де.

- Кхыча дешархой урока баьча балха мах бе ха, оттаяьча критерешца.

- Барт бара кийча хилар хъахьокхар, къовсам, дов е цатоам д1абаккхара тайп-тайпара вариациеш йоалае ха.

- Боккхийчарца къамаъл деш, книжкаши, дошлоргаши, энциклопедешеш дешаш кердадар, пайдабар леха.

-Йоккха йоаца презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкъосталца кийчъар, проекта темага хъежжа, слайдашка хъежжа темах лаьца лоацца дувца.

Личностни.

- Художественни произведенеш ешарца дезала юкъера беама керттера хьал хар (барт хилар, сий дар, безаме, къахетаме, в1аши новкъостал деш хилар)

- Ше ваьнна моттиг ховш хила, ше малаг1ча этносаца лоарх1аш ва ха. Кхыча къамех цар сий деш къамаъл дар.

- Кхыйола культураш а, къамаш а долга ховш хилар, дикаг1а довзачарех хьадувца ха, культураца е динаца шоай культура е дина тарахетараш хьаала хар (нохчий, татараш, 1арбий, сирийцаш, кх. д1. а).

-Юкъя а ца лелхаш, кхычунга ладувг1а ха, ший уйла сатийна д1аалар, тайп-тайпара аргументаш а йоалаеш. Дешархой в1аш къовсам балара бахъанаш ха.

- Ц1аг1а а классе а книжкаш дешара т1акхувш хилар хьахьокхар, библиотеке ахар, мукъя волча хана, урока эша материал кийчъяр.

- Йоазонхой кхолламах ха безам болаш хилар хьахьокхар, шийна эггара ч1оаг1аг1а безачар ц1ераш яха хар, безара бахъан а хьаалар.

- Литературни кхоллама болх шийна эшаш болга хар.

-Ишколе вахара бокъонаш йовзар, цар дешархочоа луп айда малаг1а ба хар. Дикача дешархочун масалаш доаладе йийшача произведени юкьера.

- Сага новкъостал доацаш ше болх бе ховш хила, ше даьчох жоп дала дезалга ховш хила.

-Поэтически деша хозал ховш хила, йоазонхочо дешашца сурт дулаш доаладаь дешаш хьалаха ховш хила. Хозахийта дешаш а эпитеташ а шоай къамаьла юкьедоаладар.

-Эзделаца дар доацар ховш хила, литературни турпалхоехи эздийча сагахи йоахка оамалаш хьаювцаха, г1улакхаца дар доацар къоастаде ха.

- Дешаш а яздеш а нийса ваг1араи б1аргий са толха ца дараи йоаг1а бокъонаш ховш хила. К1аьдвалар д1адоаккхаш е еза упражненеш йовзаш, уж еш хила. Саг унахц1ена хилара бокъонаш ц1аг1а а накъайоалаш лелае ха.

Календарни-тематически план.

Дешар 2 класс - 68 сахъат.

№ п/п	Урока тема	Сахъатий боарам	Дешархой дешара тӀехдика хилара бе беза болх. Универсальни дешара ардамаш (УУД).	Материал 1омаяра лоархӀаме ардамаш (планируемые рез-ты).	План	Факт
1.	Озанаькъан С. «ГӀатта, деша гӀо!», Шеденаькъан С. «Ахка дагадоха вайна».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Книжкаца болх беш эша хъаракаш малагӀаш да хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа зӀамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
2.	Йовлой М. «Чкъаьре», Осминаькъан Хь. «Гуйре», «Ӏажий беша».	1	Дешара кхетама лард 1омаяр, прозаически а поэтически а текстаца болх бе хар 1омадар, кертерадар хъалахар, корта бе хар.	Йоазонхой текстага хъежжа зӀамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тӀехь-тӀехьагӀа оаз лаьгӀьеш дагахъа.		
3.	«Мужгеи чай» (эрсий фаьлг).	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бӀарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Фольклора жанраш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
4.	Янднаькъан Дж. «ГӀарагӀураш», «Гуйра».	1	Поэтически текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоастадеш. Байт ювцара говзал 1омаяр, цун хьал, оамал хъахьокхаш.	ГӀалгӀай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
5.	Шеденаькъан С. «Акха боабашк».	1	Дувцар хъадувцара нийса логически къамаьла «зӀы» оттаяр, дийшачох лаьца	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бӀарчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка		

			нийсархошца къамаъл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически маӀан дар.	хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
6.	Хамхой А. «Дошо гуйре». Кицаш.	1	Хъехархочо а дешархоша а дешашдар чулаца, тара дар хъалеа хар, шийна хетар хъаала а кертерадар хъалаха а хар.	Гуйрах лаьца дешашца лоацца дувцар кхоллар, шаьра, оаз тоаеш дешар. Логически тохар долаш деша хар. Дийшачун маӀан дар, кицай маӀан дашхар. Кицаш довзар, тарадараш доаладар.		
7.	Шеденаькъан С. «Гуйрен гӀулакхаш».	1	Дийшачун тарадар доаладе а, къамаьла юкъе дакъа лаца а, текста юкъе логически соцам беш деша хар а чӀоагӀдар. Текста тохкам бар, чулоацам хъабувца хара план оттаяр, дошлоргаца болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаъл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хъежжа чулоацам хъабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.		
8.	Шеденаькъан С. «Хъа зӀамига Даьхе-ГӀалгӀайче».	1	Эшаш йола информаци книжка тӀара хъалаха лӀомадар, текста чулоацам кхетабара дешаш логически бувзам боа ца беш лӀодеша хара болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаъл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хъежжа чулоацам хъабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.		
9.	Янденаькъан Дж. «Наьна лоамаш», Гамботнаькъан Б. «Лоамашка», Чахкенаькъан Ю. «Машар эш».	1	Поэтически текст ешаш соцам бе беза моттигаш гучаяхар, юкъарадар а кертерадар а къоастаде хар, дешархой дийшачох шоайла къамаъл де лӀомабар, ший уйлаш къамаьлага нийса йила хар хъехар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа зӀамига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
10	Шеденаькъан С. «Хъа йоккха Даьхе-Росси», «Вай турпала юрташ».	1	Прозаически текст еша логически «зӀы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка тӀара	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаъл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хъежжа		

			хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаш.	чулоацам хъабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.		
11	Шеденакъан С. «Вай герб», «Вай байрах». Кицаш.	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахьа.		
12	Шеденакъан С. «Фу аьлар лоро?»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
13	Гарчакхнакъан С. «Мекъал», Танкнакъан А. «Хъаьша ларх1ар».	1	Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар. Бахъанаи хъахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
14	Танкнакъан А. «Наькъа эздел».	1	Шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца къамаьла юкье дакъа лацар, дешачун ма1ан кхетадергдолаш логически соцам беш дешар б1арчча дешашца.	Г1алг1ай г1улакх, эздел ховш хила, вахарца дувзаденнача г1улакхех къамаьл де хар, шаьра дешар, хоржаш дешар, доакьош де хар.		
15	Боазаркъанаькъан М. «Туми».	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна		

			къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
16	Коазой Т. «Уй да бехке».	1	Оазаца текста турпалий эмоционални оамал хъахъокхар, б1арчча дешашца дешарца логически бувзам боа ца бар, прозаически текст ма1ан доа ца деш деша 1омадар.	Дувцара чулоацам лоацца кертерадар ца дутах хъабувца, б1арчча дешашца, шаъра деша, доакъошта екъа текст, масалаш доаладе хар.		
17	Хъоашалнакъан 1. «Доккхадий дуне?», Мазинакъан М. «Оахца Муса».	1	Оазаца ший уйла –нигат хъахъокхар, оттадаъча хаттара книжка т1ара сихха хъа а леханийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хъаала хар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лаьг1ъеш дагахъа.		
18	Ахилгнакъан М. «Изаш», Шеденакъан С. «Мурад».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
19	Шеденакъан С. «Деша аха к1ордааьд».	1	Оазаца ший уйла –нигат хъахъокхар, оттадаъча хаттара книжка т1ара сихха хъа а леханийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хъаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
20	Горчханнакъан Б. «В1аъхий Аслан». Кицаш.	1	Бахъанай хъахинначунней юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар,	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка		

			б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
21	Ушинский К. «Хъайбаш къовсадалар», Хъоашалнаъкъан 1 «Борцахх».	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лаьг1ъеш дагахъа.		
22	Шеденаъкъан С. «Зоопарке».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
23	«Борзи сискали» (фаълг), Ахилгнаъкъан М. «Бакъилг», 1арчакхнаъкъан Т. «Тайша б1ийг».	1	Дувцар хъадувцара нийса логически къамаъла «з1ы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархошца къамаъл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически ма1ан дар.	Дийнатех дола фаългаш ховш хила, Шаъра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаълга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца фаълга турпала сурт-сибат дила хар.		
24	Хъоашалнаъкъан 1. «Х1аьтал-митал» , «К1азилги газилги», «Г1аьзии аьрзии».	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1аьла произведенеш йовзаш хила. Фаългаи дувцараи юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		

25	Хамхой М. «Борз». Дидигнабкъан А. «Фатимай пхьагал».	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар Хьахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ьеш дагахьа. Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
26	Патнабкъан С. «К1азилг».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Фаьлгаи дувцараи юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хьалехар.		

27	Ганенабкъан М. «Дици», Мерешкнабкъан С. «Къулац».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка книжкаца болх бе хар, хоржаш дешар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
28	«Маькара цогал» (фаьлг). Кицаш.	1	Бахъанаи хьахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		

			малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.			
29	«Борзи цогали» (фаьлг).	1	Бахъанай хъахинначунней юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
30	«Сай» (фаьлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.		
31	Осминаькъан Хь. «1а», Пушкин А. «1ан сайре».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахъа.		
32	Лаьннаькъан М. «Лийга дув».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фаьлгаи дувцарай юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		
33	Шеденаькъан С. «Ж1але лар».	1	Бахъанай хъахинначунней юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		

34	Ведажнакъан А. «1ай», Гамботнакъан Б. «Чарахье».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	1аламах лаьца йола произведенеш йовзаш хила, 1алама сурташ хьахьокха дешаш хьалехар, йоазонхочун уйлаш хьахьокха дешаш хьалехар, ший уйлаш лоаца дувцарга яхка хьаювца хар.		
35	Хьоашалнакъан 1. «1ай хьунаг1а», Мазинакъан М. «1ан ди»,	1	Текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоададе. Байт ювцара говзал 1омаяр, цун хьал, оамал хьахьокхаш.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ьеш дагахьа.		
36	Мазинакъан М. «Марем», Кхоартой М. «1ан ловзар».	1				
37	Шеденакъан С. «Маднат»	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
38	1арчакхнакъан С. «Ахьмад- г1ишлонхо». Классал арахьа дешар «Фаьлгаш»	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Дийшар вахарца дувза а диста а хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
39	Шеденакъан С. «Хьан болх ба дикаг1а?», Осминакъан Хь. «К1а, к1а».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Дийшар вахарца дувза а диста а хар.		

			лацар, хаттарашта дизза жоп далар.			
40	Гаьгенаькъан Г. «Жагу хургва со а», Осминаькъан Хь. «Фийг». Кицаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар.	ГIалгIай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
41	Хамхой А. «Са нана дика я», Меданаькъан З. «Са даь-нана».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIьеш дагахьа.		
42	Хамхой Т. «Са нана», «Бекарг» (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	ГIалгIай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка тIарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маIан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
43	МутаIалнаькъан Хь.-Б. «Башир», Ахилгнаькъан М. «Мама яь ди», Кхузгнаькъан И. «Нана».	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
44	Шеденаькъан С. «БIаьстен бутт»	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар,	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаьца къамаьл де хар.		

			хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Гонахъарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
45	Хьоашалнакъан 1. «Б1аъсти».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаъца къамаъл де хар. Гонахъарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
46	Патнакъан С. «Оалхазараша б1енаш мишта дехк», Шеденакъан С. «Алкхашк 1овдала яц».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехь-т1ехъаг1а оаз лаьг1ъеш дагахъа.		
47	«Бекарг» (фаьлг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
48	Хьоашалнакъан 1. «Бумбарг», «Чхьовкарч», «Алкхашкаш», «Боали хъачи».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила.		
49	Чакхенакъан С. «Мала мичахъа вах», Хьоашалнакъан 1. «Готахъазилг», «Борг1илг».	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Г1алг1ай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		

50	Шеденакъан С. «Багахбувцам».	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстац болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	ГIалгIай багахбувцамах кхетам хила, кIоарга маIан чулоацаш оттадаъча багахбувцама доакъош ховш хила.		
51	Дагардергаш.	1	Хъехархочо а дешархоша а дешашд ар чулаца, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хъаала а кертерадар хъалаха а хар.	ГIалгIай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе. Книжка тIара а журналалаш тIара а уж хъалаха а къоастаде а хар.		
52	Пхъабуаргаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстац болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	ГIалгIай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе.		
53	Тхъуж–илли. Малав майрагIа. Хъоастарг.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а вIаши духъала а маIан дола дешаш доаладар.	ГIалгIай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе. Бераш Iомаде шоаш дагалаца а хъакхолла а тхъуж-иллеш, хъоастаргаш.		
54	«Цогала питам» (кIоанолг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. КIоанолга турпалий оамалаш тахка хар, план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
55	«Борзи жIалии» (кIоанолг).	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа	КIоанолгаш довзаш хила, цар маIан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.		

			лацар, хаттарашта дизза жоп далар.			
56	«Кери къайги» (клоанолг), «Нали, цогали, борзи» (клоанолг).	1	Кхетам болаш деша хар ломадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а влaши духъала а малан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Клоанолгаш довзаш хила, цар малан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.		
57	«Цогали боабашки» (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар ломадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а влaши духъала а малан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Глалглай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка тларча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, малан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
58	«Даде клаьнк» (фаьлг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
59	«Дог-майраУртиг» (фаьлг).	1	Хъахинначуннеи бахъанай юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бларчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Майралахи хъаькъалахи лаьца фаьлгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, бларчча дешашца дешар. Дувцара къамаьл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.		
60	«Деглар-м хъатладоагларгда (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар ломадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а влaши духъала а малан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Фаьлгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, бларчча дешашца дешар. Дувцара къамаьл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.		

61	«Боджи борзи» (фаълг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хябувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг'а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Г'алг'ай фаългаш ховш хила, цар чулоацам нийса хябувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т'арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма'ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
62	«Оакхарий чарахье» (фаълг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 'омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хяаала хар. Тара а в'аши духъала а ма'ан дола дешаш доаладар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаълга турпалий оамалаш тахка хар, фаълга план оттаяр, чулоацам хябувцар.		
63	«Хъинар дола пхъид». «Борг'али котами».	1	Кхетам болаш деша хар 'омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хяаала хар. Тара а в'аши духъала а ма'ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Дийнатех дола фаългаш ховш хила, Шаъра, оаз тоаеш б'арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаълга турпалех хетар хягойтар, нийса хябувцар. Дешашца фаълга турпала сурт-сибат дила хар.		
64	«Циски цогали» (фаълг).	1	Хъахинначуннеи бахъанаи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б'арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг'а я ховргдолаш нийса дешар.	Г'алг'ай фаългаш ховш хила, цар чулоацам нийса хябувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т'арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма'ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
65	«Ломи цогали» (фаълг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хябувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг'а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкье дизза дакъа	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаълга турпалий оамалаш тахка хар, оазаца хъай царцара безам е эг'азло хъахьокхар, фаълга план оттаяр, чулоацам хябувцар.		

			лацар, хаттарашта дйзза жоп далар.			
--	--	--	------------------------------------	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

66	«Хьоара кад балара», «Вас хинна латт со»,	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал кьоастаяр.	Белае дувцараш ховш хила, тайп- тайпарча книжкаш т1ара, журнаш т1ара уж дешар, чулоацама тохам бе хар, хьадувцар. Кхыйола г1алг1ай багахбувцама жанраш хар.		
67	«Говр хила г1ийрта вир», «Ада х1ана уд вай?»	1	Текста эмоциональни оамал кьоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш т1ара, журнаш т1ара белае дувцараш дешар, чулоацама тохам бе хар, хьадувцар. Кхыйола г1алг1ай багахбувцама жанраш хар.		
68	«Говр хила г1ийрта вир», «Ада х1ана уд вай?»	1	Текста эмоциональни оамал кьоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш т1ара, журнаш т1ара белае дувцараш дешар, чулоацама тохам бе хар, хьадувцар. Кхыйола г1алг1ай багахбувцама жанраш хар.		